

Guía Docente				
Datos Identificativos			2018/19	
Asignatura (*)	Traballo de Fin de Mestrado		Código	652438027
Titulación	Mestrado Universitario en Psicoloxía Aplicada			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación			Correo electrónico	
Profesorado	Barca Enríquez, Eduardo Espinosa Breen, Pablo Fernandez Garcia, Rosa Maria Fernandez Mendez, Juan Carlos Gomez Taibo, Maria Luisa Gonzalez Fernandez, Maria angeles Gonzalez Seijas, Rosa Maria López Larrosa, Silvia Peralbo Uzquiano, Manuel Risso Mígues, Alicia Gloria Rodriguez Martinez, Susana Valle Arias, Antonio		Correo electrónico	e.barcae@udc.es pablo.espinosa.breen@udc.es rosa.fernandez@udc.es juan.carlos.fernandez.mendez@udc.es luisa.gomez.taibo@udc.es maria.angeles.gonzalez@udc.es rosa.maria.gonzalez.seijas@udc.es silvia.lopez.larrosa@udc.es manuel.peralbo@udc.es alicia.risso@udc.es susana.rodriguez1@udc.es antonio.valle@udc.es
Web	www.educacion.udc.es/mestrados/psicologia/index.php?pagina=tfm			
Descrición xeral	O traballo de fin de mestrado realizarase de forma individual, baixo a dirección dun/a docente da titulación. Deberá reflectir que se adquiriron as competencias propias do resto das materias e poderá ter unha de dúas modalidades: proxecto de investigación ou traballo de investigación. O propósito do primeiro é achegar información útil e aplicable ao desenvolvemento dun proxecto de investigación novidoso, mentres que a do segundo é comunicar os resultados derivados do proceso de investigación orixinal levado a cabo polo/a estudante. Tanto a estrutura, coma as directrices básicas para a súa elaboración, presentación, etc., están recollidas no Regulamento do Traballo de Fin de Máster (dispoñible en: http://www.educacion.udc.es/documentos/masteres/master-psicologia/documentos/Regulamento_Traballo_fin_mestrado.p df). Se ben non se trata dunha materia con docencia presencial, dende a coordinación do Mestrado poderán organizarse seminarios ou outras actividades de orientación colectiva do alumnado que estea a realizar o seu Traballo de fin de mestrado. Na web da Titulación poden encontrarse orientacións precisas para a súa elaboración, así como patróns, o calendario correspondente aos distintos prazos, etc.: http://www.educacion.udc.es/mestrados/psicologia/index.php?pagina=tfm			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A3	Ser capaz de elaborar un informe científico que implique definir un problema de investigación, as hipóteses e variables asociadas, así como definir o deseño, a mostra e o seu modo de selección, as ferramentas de recollida de datos e a súa consecuente análise e discusión.
A9	Coñecer os métodos e técnicas cuantitativos e case-cuantitativos de recollida de información en psicoloxía aplicada.

A14	Ser capaz de analizar a documentación bibliográfica necesaria para un traballo de investigación.
A15	Ser capaz de analizar criticamente as publicacións científicas.
A16	Adquirir os coñecementos e destrezas necesarias para a exposición e defensa dun traballo de investigación.
A17	Ser capaz de comunicar os resultados dunha investigación.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Capacidade de organización e planificación.
B6	Razoamento crítico.
B7	Compromiso ético.
B8	Aprendizaxe autónoma.
B9	Iniciativa e espírito emprendedor.
B10	Motivación pola calidade.
B12	Toma de decisións.
B13	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica.
B18	Habilidade para traballar de forma autónoma.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
	AI3 AI9 AI16	BI2 BI7 BI12	
	AI3 AI14 AI15 AI17		
	AI3 AI9 AI14 AI15 AI16 AI17	BI1 BI2 BI6 BI7 BI8 BI9 BI10 BI12 BI13 BI18	CM1 CM3 CM6 CM8
			CM1 CM3 CM6 CM8

Contidos	
Temas	Subtemas

El trabajo de fin de máster estará orientado a evaluar las competencias asociadas al título. Se tratará de un trabajo de profundización en una o más materias, que compendie la formación adquirida a lo largo del máster. Los contenidos se articularán a partir de los siguientes aspectos: - Formulación del problema de investigación - Revisión bibliográfica - Delimitación del tema de investigación: justificación, objetivos, hipótesis - Planificación de la investigación - Recogida de datos - Análisis y discusión de los resultados - Conclusiones - Redacción del informe de investigación - Presentación oral de la investigación	busqueda de información relevante, configuración dun traballo e informa de investigación e profesional. Rigor e empatía como marcos de códigos éticos profesionales

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A14 A15 B1 B6 B12 B18	2	20	22
Estudo de casos	B7 B8 B10 B13	0	10	10
Investigación (Proxecto de investigación)	A3 A9 A17	0	20	20
Lecturas	C6 C8	4	20	24
Presentación oral	A16 B2 C1 C3	2	3	5
Solución de problemas	B12 B13 B18	4	40	44
Traballos tutelados	B1 B2 B6 B9 B12 B13 B18	1	14	15
Atención personalizada		10	0	10
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	.
Estudo de casos	.
Investigación (Proxecto de investigación)	.
Lecturas	.
Presentación oral	.
Solución de problemas	.
Traballos tutelados	.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Investigación (Proxecto de investigación) Traballos tutelados	El profesor fijará con el alumnado el horario de tutoría y mantendrá un intercambio fluido de información con la finalidad de ayudarles a concluir el TFM con éxito.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Investigación (Proxecto de investigación)	A3 A9 A17	Traballo de búsqueda de información, análise, aplicación e comunicación así como elaboración dun informe e volcado da información	70
Presentación oral	A16 B2 C1 C3	Defensa e comunicación dos resultados dun traballo empirico con características de publicable, ou dun proxecto de investigación cos requisitos necesarios para ser presentado en convocatorias competitivas.	30

Observacións avaliación
Los requisitos previos serán los que establezca la UDC para todos los trabajos de fin de máster.
En caso de no establecerse normas generales, para poder defender el trabajo de fin de Máster en Psicología Aplicada será necesario haber superado la totalidad de los demás créditos del título.

Fontes de información	
Bibliografía básica	American Psychological Association (2009). Publication manual (6ª ed.). Washington, DC: American Psychological Association. American Psychological Association (20010). Manual de publicaciones de la American Psychological Association (3ª ed.). México: El Manual Moderno. Bowen, R. W. (1992). Graph it! how to make, read, and interpret graphs. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall. Fontes, S., García, C., Garriga, A. J. Pérez-Llantada, M. C., y Sarriá, E. (2001). Diseños de investigación en Psicología. Madrid: UNED. Garr, R. (2010). Presentación Zen: ideas sencillas para el diseño de presentaciones. Madrid: Pearson/Prentice Hall. [Original: 2008, Presentation Zen: Simple Ideas on Presentation Design and Delivery. Berkeley, CA: New Riders] Jacoby, W. G. (1998). Statistical graphics for visualizing multivariate data. Thousand Oaks, CA: SAGE. Heiman, G. A. (1995). Research methods in psychology. Boston, MA: Houghton Mifflin. Lázaro Carreter, F. (1996). El dardo en la palabra. Madrid: Galaxia Gutenberg. León, O. G. y Montero, I. (2003). Métodos de investigación en psicología y educación (3ª ed.). Madrid: McGraw-Hill. Navas, M. J. (Coord.) (2005). Métodos, diseños y técnicas de investigación psicológica (Ed. rev.). Madrid: UNED. Nicol, A. A. M. & Pexman P. M. (2010). Presenting your findings. A practical guide for creating tables. Washington, DC: American Psychological Association. Shadish, W. R., Cook, T. D. y Campbell, D. T. (2002). Experimental and Quasi-experimental designs. Boston, MA: Houghton Mifflin. Shaughnessy, J. J., Zechmeister, E. B., y Zechmeister, J. S. (2006). Research methods in Psychology (7ª ed.). New York: McGraw-Hill.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Documentación, organización e presentación dun traballo de investigación/652438001
Aprendizaxe, cognición e conduta/652438003
Biopsicoloxía/652438010
Benestar psicológico/652438015
Áreas de intervención en psicoloxía clínica da saúde I/652438016
Áreas de intervención en psicoloxía clínica da saúde II/652438017
Autorregulación cognitivo-comportamental/652438022
Avaliación e intervención psicolóxica en dificultades de aprendizaxe/652438023
Comunicación aumentativa e alternativa no contexto da educación especial/652438026

Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías